BİLGİ NOTLARI

SAYI 9• 2022 EYLÜL

ORTA VADELİ PROGRAM YAYIMLANDI

2023-2025 yıllarını kapsayan Orta Vadeli Program yayımlandı. Ülkemizin makroekonomik verilerindeki hedeflerini bir önceki dönem programı ile kıyaslayarak gelecek adına beklentileri ortaya koyduk.

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ

Eğitim ve Ekonomik Araştırmalar Şubesi

Bilgi Notları

Eylül

Bilgi-2022-09

ORTA VADELİ PROGRAM YAYIMLANDI

Bilindiği üzere, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ortaklığı ile her yıl üç senelik perspektif göz önünde bulundurularak Orta Vadeli Programlar (OVP) hazırlanır ve Resmî Gazete'de yayımlanır. Orta Vadeli Programlar güncel küresel ve ulusal ekonomik görünümü ortaya koymakla beraber önümüzdeki dönemin makroekonomik tahminlerini de bünyesinde barındırmaktadır. 2023-2025 yılları arasını kapsayan Orta Vadeli Program 4 Eylül 2022 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Bu bilgi notunda gelecek dönem tahminlerine dair bir önceki Orta Vadeli Program ile kıyaslamalı bilgiler verilecektir. Program kapsamında açıklanan hedeflere ulaşılmak için izlenecek politikalar ve alınacak tedbirler için programa detaylı bakılabilir.

- **Büyüme:**

2020 yılında ekonomiyi durma noktasına getiren Covid sonrasında, Türk ekonomisi 2021 yılında baz etkisiyle birlikte %11,4 büyümüş ve OVP'de yer alan tahminlerin ötesine geçmiştir. Bir önceki yıl açıklanan OVP'de 2022 yılının büyüme oranının %5,0 düzeyinde

gerçekleşeceği bildirilmişti. Yeni OVP'de de bu yıl %5,0'lık bir büyüme beklentisi mevcuttur. 2023 yılı büyüme beklentisi %0,5 azaltılarak %5,0 düzeyine çekilmiştir. 2024 ve 2025'te ise hedeflenen büyüme oranı %5,5 olarak açıklanmıştır.

- **İşsizlik:**

OVP'de yer alan istihdam verileri incelendiğinde, işsizlik oranının geçen sene yayımlanan OVP verilerine göre aşağı yönlü revize edildiği gözlemlenmektedir. Geçtiğimiz yıl gerçekleşen işsizlik oranları ise OVP'de yer alan tahminleri yakalayamamıştır. Yeni yayımlanan OVP'de 2024 yılında işsizliğin %10'un altına inmesi beklenmektedir. İçinde bulunduğumuz yılda ise işsizliğin %10,8 ile tamamlanması bekleniyor. En son açıklanan işsizlik verilerine göre (2022 Haziran) işsizlik şu anda %10,3 seviyesinde seyretmektedir.

- **Tüketici Enflasyonu:**

Bir önceki OVP'de geçtiğimiz yıl tüketici enflasyonunun %16,2 olması beklenirken enflasyon sene sonunda %36,1 olarak gerçekleşmiştir. Yine aynı programda bu yılın enflasyon beklentisi %9,8 olarak hedeflenmiştir. Ancak yeni OVP'de bu veri %65,0 olarak revize edilmiştir. Öte yandan 2022 Ağustos yıllık tüketici enflasyonu ise %80,21 olarak gerçekleşmiştir. OVP'ye göre 2025 yılında tüketici enflasyonunun tek haneye inmesi beklenmektedir.

- **Cari İşlemler Dengesi:**

Cari açığın Gayrisafi yurt içi hasılaya oranının incelendiği bu kalemde, geçtiğimiz yıl açıklanan hedef gerçekleştirilmiştir. Yeni OVP'de ise eski OVP'ye göre hedefler bu yıl ve önümüzdeki yıllar için negatif yönde revize edilmiştir. 2025 yılında cari açığın gayrisafi yurt içi hasılaya oranının %1'in altına düşmesi beklenmektedir.

- **Kişi Başı Milli Gelir:**

Kişi başı milli gelir 2021 yılında 9.592$ olarak gerçekleşmiştir. Yeni OVP'de, eski OVP'ye kıyasla kişi başı milli gelir hedefleri geriye çekilmiştir. Bu yıl sonunda kişi başı milli gelirin 9.500$ civarında olması beklenmektedir. Aynı zamanda 2025 yılında GSYH'nin 1 Trilyon $'ı aşması beklenmektedir.

- **USD/TRY Beklentisi:**

OVP'lerde GSYH için hedefler hem Türk Lirası cinsinden hem de Amerikan Doları cinsinden açıklanmaktadır. Bu sayede ilgili yıl boyunca USD/TRY kur ortalamasına ilişkin tahminlerde bulunmak mümkün olabilmektedir. Yapılan hesaplamalara göre 2025 yılında dolar kurunun yıl boyunca ortalaması 25₺'nin üzerinde olacaktır.

- **İhracat:**

Bir önceki OVP'de yer alan 2021 tahminin üzerine çıkılmıştır. Yeni OVP'de belirtilen hedefler eski OVP'dekilere göre artış göstermiştir. Bu yıl için tahmin edilen ihracat hedefi 255 Milyar $'dır. Ağustos ayı ihracat verilerine göre ise yıllıklandırılmış ihracat tutarı 250,8 Milyar $'a yükselmiştir.

- **İthalat:**

2021 yılında, ithalat gerçekleşmesi OVP hedeflerini aşmıştır. Başta Rusya-Ukrayna krizinden dolayı, enerji ve emtia fiyatlarındaki yüksek artış ithalatımızın bir anda sert biçimde artmasına sebebiyet vermiştir. Bu yılın sonunda ithalat değerimizin 360 Milyar $'a ulaşması beklenmektedir. 2025'te ise bu verinin 384 Milyar $'a ulaşması tahmin edilmektedir. 2022 yılı Ocak-Ağustos verilerine göre ithalatımız 239 Milyar $'a ulaşmıştır. Bu periyotta aylık ortalama 30 Milyar $ ithalat yapılması yıllık ortalama hedefi açıklar niteliktedir.

Enerji ithalatımız geçtiğimiz yıl 50,7 Milyar $ iken bu yıl bu değerin 102 Milyar $'a çıkması beklenmektedir.

- **<u>Dış Ticaretle İlgili Diğer Veriler:</u>**

Ortaya konan hedefler ışığında bu yıl için dış ticaret açığının 105 Milyar $ olması beklenmektedir. Geçtiğimiz yıl gerçekleşen verilere göre dış ticaret açığı 46 Milyar $ idi. Gelecek yıldan itibaren dış ticaret açığının 80 Milyar $ civarına sabitlenmesi beklenmektedir.

İhracatın ithalatı karşılama oranı ise geçtiğimiz yıl %83 civarında idi. Bu yıl bu oranın %71 civarına düşmesi ve ilerleyen yıllarda %80'e yaklaşması hedeflenmektedir.

Yukarıdaki verilere ek olarak kamu maliyesine ilişkin hedefler için programın EK-1 adlı dosyası incelenebilir.